

Toezicht

HOMME IDZERDA

FOTO: SIMONE VAN ES

'Als extern toezicht het vertrouwen moet terugwinnen, zal dit alleen kunnen tot het eerste nieuwe schandaal zich voordoet.'

Het heeft even geduurd, maar eindelijk heb ik tijd voor mijn scriptie. Een volle maand kan ik mij richten op mijn onderzoek. De afgelopen weken heb ik voorjaarsdagen gemaakt om mijn werk af te ronden. Over een maand doe ik hetzelfde vanwege de achterstand. Maar voorlopig alleen mijn scriptie.

Niet dat ik deze maand alles kan afronden. Lang niet. Een grondige basis hoop ik wel te leggen. Mijn scriptie behandelt het toezicht op accountants binnen de Europese Unie. Een actueel onderwerp waarover voldoende informatie te vinden moet zijn. Ik wil onderzoeken in hoeverre de diverse vormen van toezicht bijdragen aan het doel van toezicht.

Dat is meteen het probleem. Het doel van toezicht wordt niet expliciet naar voren gebracht. Het is mij niet duidelijk of het de bedoeling is om de kwaliteit te verbeteren of dat het vertrouwen moet worden teruggewonnen. Van oorsprong is toezicht bedoeld om de kwaliteit te waarborgen. In diverse rapporten wordt echter gesproken over het terugwinnen van vertrouwen. Zelfs de Wet Toezicht Accountantskantoren is hierop gericht.

Als de WTA als doel heeft het vertrouwen te verbeteren, heeft ze niks aan de interne kwaliteitssystemen van de kantoren. Deze is namelijk primair gericht op kwaliteit. Ik ben benieuwd hoe ze hiermee omgaan.

Als extern toezicht het vertrouwen moet terugwinnen, zal dit alleen kunnen tot het eerste nieuwe schandaal zich voordoet. Het toezicht heeft dan immers gefaald en verliest het vertrouwen. Lijkt sterk op de situatie bij accountants.

Als we het Amerikaanse toezicht van de PCAOB erbij halen, wordt mij al veel duidelijk. Het gaat niet om toezicht, het is een marketinginstrument. Op de site staat namelijk letterlijk 'provides an excellent marketing research tool for CPA's targeting public companies'. De site geeft accountants de mogelijkheid om goedkopere offertes uit te brengen. Bedrijven kunnen nagaan wat vergelijkbare bedrijven betalen. De kwaliteit moet worden verbeterd, tegelijkertijd wordt wel gestimuleerd om controleopdrachten te aanvaarden tegen de laagst mogelijke prijzen. Was budgetdruk niet een reden voor oppervlakkigere controles?

Wellicht dat de AFM iets kan doen met de commerciële insteek. Op basis van verzamelde gegevens moet het een peulenschil zijn om offertes namens de kantoren voor te bereiden. Kunnen accountants zich richten op controle. Alleen het gewenste realisatiepercentage doorgeven.

Als ik de verschillende uitwerkingen van toezicht zie, lijkt het mij verstandig de invoering van toezicht te stoppen en eerst na te denken over het doel van toezicht. Ga ik ondertussen alvast verder met de rest van mijn scriptie.